

Učebné osnovy

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Náboženská výchova
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Osmy
Časový rozsah vyučovania	33 hod/ 1 hod. týždenne
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Poznámka	Povinný predmet
Dátum poslednej zmeny	1. september 2010
Vypracoval	Ing. Daniela Ochránková

Charakteristika vyučovacieho predmetu:

Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu kresťanských cirkví a k ich tradíciám, otvára pre neho možnosť života s cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti.

Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň naväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Ciele vyučovacieho predmetu

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- o formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- o konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- o hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- o formovať svedomie
- o prehlbovať medzilidské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- o spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- o oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatosti, liturgického slávenia čítania Božieho slova
- o rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti a v Cirkvi

Ročníková téma: DŮSTOJNOST ČLOVEKA

Mladý člověk hledá zmysel svojej existencie. Spoznáváním svojich pozitívnych a negatívnych vlastností objavuje v sebe Boha. Úlohou vyučujúceho je pomôcť dieťaťu objaviť v sebe hodnotu jeho dôstojnosti. Objav jeho jedinečnosti a dôstojnosti mu pomáha osvojovať si postoje a hodnoty a uschopňuje ho k plnému prežívaniu osobného života a života v spoločenstve.

Ročníkový symbol: ŠATY

Ročníkový cieľ: Definovať pôvod práva človeka na život, dôstojnosť a úctu. Vnímať osobnú hodnotu človeka. Osvojovať si kresťanské postoje a hodnoty.

Stratégia vyučovania

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *situčná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (sebarealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami) Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry, domáce úlohy).

Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.

Domáce úlohy sa netýkajú písomného vypracovávanía, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je podelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Rozvoj kompetencií :

Komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie komunikácii so svojim ja ako komunikácii so svedomím
- rozumie verbálnej a neverbálnej komunikácii
- je schopný asertívnej komunikácie
- je schopný uvedomiť si spôsob vlastnej komunikácie v konflikte
- je schopný asertívnej komunikácie
- je schopný kultúrnej komunikácie

Kultúrne kompetencie :

Žiak

- objavuje prínos kresťanského pohľadu na hodnotu človeka
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na rovnakú dôstojnosť muža a ženy
- objavuje prínos kresťanského pohľadu na ľudskú zrelosť

Sociálne a interpersonálne kompetencie :

Žiak

- dokáže si uvedomiť svoje potreby a potreby iných ľudí
- uvažuje nad potrebou budovania vzťahov s inými ľuďmi
- je zodpovedný k druhým
- dokáže si uvedomiť potreby trpiacich

Existenciálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si svoju jedinečnosť a objavuje svoju veľkosť
- je otvorený pre kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom
- rešpektuje hranice človeka – utrpenie a smrť
- vytvára rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov

Spôsob hodnotenia

Na hodinách náboženskej výchovy učiteľ hodnotí žiaka slovným hodnotením **absolvoval**. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Počet hodín
Kto som 6 hod	<ul style="list-style-type: none"> • Sebapoznanie (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) • Zodpovednosť za prijaté dary • Sebaprijatie, komplexy • Sebaúcta 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pojmy sebaúcta, sebaprijatie a komplexy • uvedomiť si zodpovednosť za rozvíjanie svojich talentov • vyjadriť vlastný názor. • rozvíjať návyk vonkajších prejavov sebaúcty • eliminovať svoje komplexy • trénovať v pozitívnom sebahodnotení. 	OSR
Kto je človek 8 hod	<ul style="list-style-type: none"> • Ľudská dôstojnosť (Gn) • Kresťanský pohľad na zdroj dôstojnosti človeka (človek stvorený na Boží obraz) • Človek ako muž a žena (úcta k človeku, dôstojnosť muža a ženy, matriarchát, patriarchát, sexizmus) • Kresťanské chápanie rovnakej dôstojnosti muža a ženy pred Bohom 	<ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť pôvod ľudských práv v židovsko-kresťanskej viere v jedného Boha • sformulovať pojem dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma • oceniť kresťanský pohľad pri hľadaní a akceptovaní dôstojnosti človeka • prispieť k budovaniu dobrých vzťahov prejavom úcty každému človeku • opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a rôznych historických kontextoch a porovnať ho s kresťanským • pohľadom • oceniť uskutočňovanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu • rozvíjať návyk vonkajších prejavov ohľaduplnosti a zdvorilosti voči 	OSR MUV

		opačnému pohľaviu	
Ľudskosť 6 hodín	<ul style="list-style-type: none"> • Odvrátená tvár ľudskosti (zneužívanie, manipulácia, vojna – v minulosti a dnes, problém „spravodlivých“ vojen) • Otázky o zmysle utrpenia, pochybnosť ako miesto komunikácie, Boh ukrytý v biede sveta (bol som hladný) • Božie kráľovstvo ako kráľovstvo pokoja • 92 • Ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji) • Objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka) 	<ul style="list-style-type: none"> • položiť si otázky o príčinách a zmysle ľudského utrpenia a hľadať na ne odpoveď • • na základe poznania dejinných súvislostí hľadať príčiny odvrátenej tváre ľudskosti • • vnímať nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania • • prejaviť vonkajší skutok empatie voči iným • • spoznať a odmietnuť manipuláciu 	MUV ODR
Dôstojnosť a výkon 6 hod	<ul style="list-style-type: none"> • Mat^{ca} alebo „byt^{ca}“ • Hodnota práce a dôstojnosť človeka • Cirkve slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, sociálne učenie Cirkvi) • Utrpenie – sviatosť pomazania chorých 	<ul style="list-style-type: none"> • vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu • porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti • integrovať hodnoty milosrdenstva do sústavy hodnôt sociálneho cítenia spoločnosti i jednotlivca • nadchnúť sa pozitívnymi vzormi z dejín Cirkvi • vytvoriť zákony „svedectva lásky“ obohacujúce spoločnosť (štát, mesto, školu, triedu). 	OSR MDV

<p>Kultúra života</p> <p>6 hod</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kultúra – rozvoj človeka, rozvoj ľudskej spoločnosti • Hodnoty kultúry života a kultúry smrti (liberalizmus – relativizmus hodnôt, konzervativizmus – ochrana hodnôt) • Ľudskosť – kresťanský ideál (kresťanské vzory) 	<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru • na podklade Svätého písma posúdiť hodnotu človeka od počatia po prirodzenú smrť • uvedomiť si kresťanské hodnoty integrované v spoločnosti • akceptovať a preferovať život ako hodnotu • zostaviť škálu osobných hodnôt (môj rebríček hodnôt) • porovnať spoločenský prínos kresťanských hodnôt pre spoločnosť v porovnaní s prioritami liberalizmu • podľa zostaveného rebríčka hodnôt v modelových situáciách demonštrovať ich vonkajšie prejavy 	<p>OSR MDV</p>
--	--	---	--------------------